

bishii Sagalaad 2026

Warbixinta Horumarka Dowladda ee Baaritaanka Grenfell Tower: Soo-koobidda Xaaladda

La daabacay 10kii bishii Sagalaad 2026

Nuxurka

Dulmar	2
Hordhac	2
Jadwalka bixinta	2
Cusboonaysiinta dib-u-habaynta ballaaran	2
Wax-ka-qabasho / Sixid	2
Dib u habaynta guryaha bulshada	3
Hufnaan iyo kormeer	4
Cusboonaysiinta kooban ee talooyinka	5
Warshadaha dhismaha	6
Hay'ad keliya oo nidaamisa dhismaha	6
Dib-u-habaynta alaabta dhismaha	6
Dokumentiyada la ansixiyay	6
Qiimeeyayaasha khatarta dabka	7
Injineerada dabka	7
Adeegyada dab-demiska iyo samatabbixinta	7
Kulliyadda Dabdamiska iyo Samatabbixinta	7
Tilmaamaha, tababarka iyo taageerada heer qaran	8
Jawaabta iyo soo kabashada	8

Dulmar

Dulucda	Tirada talooyinka	Hawlgalku wuu socdaa	Dhameystiran
Warshadaha dhismaha	28	19	9
Adeegyada dab-demiska iyo samatabbixinta	13	4	9
Jawaabta iyo soo kabashada	14	7	7
Dadka nugul iyo talooyinka Wajiga 1aad	6	1	5
Wadarta	61	31	30

Hordhac

Kani waa warbixintii lixaad ee dawladda ee ku saabsan horumarka laga sameeyay talooyinka Wajiga 2-aad ee Baaritaanka Grenfell Tower.

Tan iyo warbixintii ugu dambaysay ee heerka horumarka ee bishii Shanaad 2026, waxaan dhammaystirnay 9 talo-bixin oo dheeraad ah.

Waxaan weli ka go'an inaan fulinno dhammaan 58-ka talo-bixin ee Wajiga 2-aad iyo 3-da talo-bixin ee ka haray Wajiga 1-aad, isla markaana aan wax ka qabanno natiijooyinka baaritaanka.

Jadwalka bixinta

Waxaan sii wadeynaa inaan fileyno in dhammaan talooyinka la hirgelin doono dhammaadka 2029. Tani waa sababta oo ah tallaabooyinka qaarkood waxay u baahan yihiin sharciyo cusub in lagu soo bandhigo Baarlamaanka. Hirgelinta talooyinka haray ayaa socota.

Jadwalka hirgelinta waa la cusbooneysiisay [si uu u muujiyo marxaladihii ugu dambeeyay iyo qorshayaasha gaarsiinta.](#)

Cusboonaysiinta dib-u-habaynta ballaaran

Wax-ka-qabasho / Sixid

Wasaaradda Guriyeynta, Bulshooyinka iyo Dawladda Hoose (MHCLG) waxay la socotaa horumarka laga sameynayo hagaajinta dhismayaasha la deggan yahay ee dhererkoodu ka badan yahay 11-ka mitir, kuwaas oo leh dahaar-dibadeed (cladding) aan ammaan ahayn. Dhamaadkii bisha Luulyo ee sanadka 2026-ka, MHCLG waxay la socotay 4,697 ka mid ah dhismayaashan.

Tani waxaa lagu qiyaasayaa inay u dhaxayso 64% ilaa 81% ka mid ah dhismayaasha la deggan yahay ee dhererkoodu ka badan yahay 11-ka mitir, kuwaas oo la filayo inay qayb ka noqdaan barnaamijyada dayactirka iyo hagaajinta ee ay waddo Wasaaradda MHCLG.

Guud ahaan, waxaa la bilaabay hawlaha sixitaanka ee 2,551 dhisme (oo u dhiganta 54% dhismayaasha la kormeeray). Kuwaas, hawlaha dib-u-habaynta ayaa lagu dhammeeyey 1,833 dhismayaal (39% dhismayaasha la kormeeray).

Tan waxaa ku jira horumarka ku saabsan:

- dhismayaasha dhaadheer (in ka badan 18 mitir)
- dhismayaal dhererkoodu dhexdhexaad yahay (inta u dhaxaysa 11 iyo 18 mitir)

Dib u habaynta guryaha bulshada

Waxaan soo gabagabeynay dib u eegisteenna ku saabsan Xuquuqda Maareynta waxaana ka fiirsaneynaa dib-u-habeyn lagu sameynayo qaab-dhismeedka Xuquuqda Maareynta si loo xoojiyo xuquuqda dadka deegaanka, loo horumariyo isla xisaabtanka, loona casriyeeyo qaab-dhismeedka maamula maamulka guryaha bulshada ee dadka deegaanka. Meelaha u baahan in la darso waxaa ka mid ah qaadista tallaabooyin adag oo lagu dhaqan-gelinayo sharciga haddii ay dhacdo maamul-xumo ba'an oo khatar gelinaysa badbaadada dadka deegaanka. Waxaan sii wadi doonnaa la-hawlgalka dadka deegaanka, milkiilayaasha guryaha iyo hay'adaha matala, waxaanan waqtiga ku habboon bixin doonnaa faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan dib-u-habeynta.

Waxaan qaadaynaa dhowr tallaabo oo kale si aan u taageerno bixiyayaasha guryaha bulshada si ay ula shaqeeyaan kiraystayaasha si loo horumariyo tayada adeegyadooda guryaha iyo la macaamilka kiraystayaasha. Sanduuqa Hal-abuurka Guryaha Bulshada ayaa 20 hay'adood ku bixiyay deeq lacageed oo dhan 2 milyan oo gini, si ay u horumariyaan una tijaabiyaan habab cusub oo lagu hawlgelinayo dadka degan guryahaas. Waxaan sii wadnaa la-socodka wixii marka mashaariicda, waxaanan la wadaagi doonnaa wixii aan ka barannay si ay u noqdaan habab wanaagsan oo loo raaco, taas oo u oggolaanaysa in moodooyinka guuleystay si ballaaran loo hirgeliyo.

Kaaliyaha Xoghayaha Arrimaha Dibadda ee Baarlamaanka Baroness Taylor ayaa martigelisay kulan ay la yeeshen kiraystayaasha, milkiilayaasha guryaha iyo wakiillada qaybaha si ay u sahamiyaan sida kiraystayaasha, milkiilayaasha guryaha bulshada iyo dowladdu ay uga wada shaqeeyn karaan wax ka qabashada ceebta ay la kulmaan dadka deegaanka qaarkood.

Ka-qaybgalka kiraystayaasha waa qayb muhiim ah oo ka mid ah shaqadayada si loo hubiyo in codadka dadka deegaanka la maqlo marka go'aannada laga gaarayo siyaasadda

guryaha bulshada. Qaar ka mid ah siyaabaha aan ula macaamilayno dadka deegaanka waxaa ka mid ah:

- Golaha Daneeyayaasha Deganayaasha ee Guryaha Bulshada
- Guddiga Deganayaashayada

Saddexdan bilood, Guddiga Deganayaashu waxay ka qayb qaateen wadahadallo lagu sahaminayo siyaabaha dadka deegaanka loo siin karo xakamayn dheeraad ah oo ku saabsan adeegyadooda guryaha, xuquuqda milkiilayaasha guryaha ee helitaanka guryaha si loo hubiyo badbaadada, iyo kharashyada adeegga dhammaan guryaha.

Waxaan horay u ballanqaadnay inaan ballaarinno Xeerka Helitaanka Macluumaadka ee 2000 (Freedom of Information Act 2000) si uu u khuseeyo Ururrada Maamulka Kireystayaasha (TMOs). Tan waxaa loogu talagalay in lagu xoojiyo hufnaanta iyo isla xisaabtanka iyadoo la hubinayo in kiraysteyaasha TMOs ay leeyihiin xuquuq sharci oo la mid ah inay helaan macluumaadka ku saabsan maamulka guryahooda sida kiraysteyaasha kale ee maamulka deegaanka. Dhawaan waxaan si toos ah ula yeelanay TMOs wadatashi ku saabsan soo jeedimaha, kaas oo xirmay 8dii bishii Shanaad 2026. Waxaan si taxaddar leh u eegi doonnaa jawaabaha wadatashiga ka hor inta aan la dejin tallaabooyinka xiga.

Dowladdu waxay ka go'an tahay inay dib u eegis ku sameyso nidaamka sharciyeynta iyo hagaajinta ee waaxda guryaha bulshada, iyadoo qayb ka ah ballanqaadkan, waxay ku amartay qiimeyn 4 sano ah oo ku saabsan dib-u-habeyntii ugu dambeysay ee loogu talagalay in lagu hagaajiyo tayada guryaha bulshada iyo in la xoojiyo kiraysteyaasha bulshada. Qiimayntu waxay ka faa'iideysan doontaa xog ballaaran oo waaxeed iyo mid waaxeed si loo falanqeeyo loona soo sheego wixtarka dib-u-habaynta ay dawladdu hirgelisay iyo sida ay saameyn ugu yeeshen kiraysteyaasha.

Hufnaan iyo kormeer

Iyadoo la raacayo talooyinka ay soo saareen Guddiyada Baaritaanka ee Grenfell Tower iyo Dhiigga Cudurka Qaadsiiyay (Infected Blood Inquiries) iyo Guddiga Baaritaannada Sharciga ah ee Aqalka Sare (House of Lords), waxaan ku raacsannahay in Baarlamaanku uu door muhiim ah ku leeyahay kormeerka qaabka ay dawladdu u fulinayso talooyinka ka soo baxay baaritaannadaas.

Guddiga Maamulka Dadweynaha iyo Arrimaha Dastuurka (PACAC) ayaa hadda ka baaraya sida Baarlamaanku u gudan karo hawshan. Guddigu wuxuu helay caddeymo qoraal ah oo ka yimid:

- Carl Macrae, borofisar ku takhasusay Habdhaqanka Ururka iyo Cilmi-nafsiga, Jaamacadda Nottingham, iyo Charles Vincent, borofisar cilmi-nafsiga, Jaamacadda

Oxford, iyo Professor Emeritus ee Badbaadada Caafimaadka, Kuliyada Imperial ee London

- Baaritaanka Sababta Geerida
- Dawladda UK – Xafiiska Golaha Wasiirrada
- Ururka Haemophilia-ga
- Mudane Keith Conradi, oo ah Madaxii hore ee Kormeerayaasha Waaxda Baaritaanka Shilalka Diyaaradaha iyo Madaxa Baarayaasha Waaxda Baaritaanka Badbaadada Daryeelka Caafimaadka.
- Professor Andrew Williams, oo ah Professor ku takhasusay sharciga oo ka tirsan Jaamacadda Warwick, ahna madaxa mashruuca 'Reimagining Public Inquiry' (Dib-u-eegista iyo Horumarinta Baaritaannada Dadweynaha).
- Hleb Buziuk, cilmi-baare madax-bannaan oo ku takhasusay siyaasadda dadweynaha iyo maamul-wanaagga
- Dr. Emma Ireton, Bare-sare oo ku takhasusay Sharciga, Iskuulka Sharciga ee Nottingham, Jaamacadda Nottingham Trent

Intaas waxaa dheer, waxay dhegeysatay caddeymo afka ah oo ka yimid:

- Sir Brian Langstaff, Guddoomiyaha Baaritaanka Dhiigga Cudurka Qaadsiiyay, iyo Jenni Richards KC, Qareenka Baaritaanka Dhiigga Cudurka Qaadsiiyay
- Lord Norton, Guddoomiyaha Guddiga Baaritaannada Sharciga ah
- Professor Andrew Williams, Madaxa mashruuca 'Dib-u-fikirka Baaritaanka Dadweynaha'
- Rosanna Ellul, Maamulaha Siyaasadda iyo Arrimaha Baarlamaanka, INQUEST

Baaritaanka PACAC ayaa socda, waxaana la filayaa inuu soo dhammaado horraanta sanadka 2027-ka.

Cusboonaysiinta kooban ee talooyinka

Qaybtani waxay bixinaysaa warbixin kooban oo ku saabsan shaqada la qabtay si loo hirgeliyo talooyinka, tan iyo markii la soo saaray warbixintii horumarka ee bishii Shanaad 2026. Waxaa lagu kooxeeyay mawduucyada ay adeegsatay Weydiinta.

Ka hel warbixinno faahfaahsan dhammaan talooyinka:

- [warshadaha dhismaha](#)
- [adeegyada dabka iyo samatabbixinta](#)
- [jawaab celinta iyo soo kabashada](#)
- [dadka nugul iyo talooyinka Wajiga 1](#)

Warshadaha dhismaha

Hay'ad keliya oo nidaamisa dhismaha

Bishii Janaayo 2026, waxaa la aasaasay Hay'adda Nidaaminta Badbaadada Dhismaha (BSR) oo ah hay'ad cusub oo madax-bannaan, taas oo ay maalgeliso Wasaaradda Guriyeynta, Bulshooyinka iyo Dawladda Hoose. Bishii Lixaad 2026, waxaan si rasmi ah shaqaalaha ugu wareejinay hay'adda cusub ee madaxa-bannaan, taas oo dhammaystirtay habka kala-guurka oo dhammaystiran ee BSR-ta ay uga baxayso Hay'adda Badbaadada iyo Caafimaadka Shaqada (Health and Safety Executive). Tani waa tallaabo muhiim ah oo loo qaaday dhanka hirgelinta talo-soo-jeedinta Guddiga Baaritaanka ee ku saabsan yaraynta kala-qaybsanaanta qaybta dhismaha, iyada oo la samaynayo Hay'ad keliya oo nidaamisa arrimaha dhismaha.

17kii bishii Laba iyo Tobanaad 2025, waxaan [daabacnay dukumeentiga wadatashiga ee ku saabsan qorshaha hay'adda keliya ee nidaamisa qaybta dhismaha](#). Warbixinta hordhaca ah waxay xaqiijisay sida dawladdu uga go'an tahay soo jeedinta baaritaanka waxayna dejisay hamigayaga ah inaan ka gudubno tan annagoo bixinayna hal nidaamiye. Wadatashigii warbixinnada ayaa xirmay 20 bishii Saddexaad 2026. Waxaan [9kii bishii Todobaad 2026-kii daabacnay jawaabta dawladda ee ku saabsan wadatashiga ku saabsan dukumeentiga macluumaadka maalgashiga \(prospectus\)](#).

Dib-u-habaynta alaabta dhismaha

[Wadatashigii Wargadda Cad ee Dib-u-habaynta Badeecadaha Dhismaha](#) ayaa la soo gabagabeeyay bishii Maajo, iyo sidoo kale la-tashigii Shuruudaha Badbaadada Guud ee [Badeecadaha Dhismaha si loo xakameeyo badeecooyinka aan hadda dabooli nidaamka](#) hadda jira ee badeecooyinka dhismaha.

Waxaan ka shaqeyneynaa inaan falanqeyno jawaabaha wadatashiga si aan u wargelino una hagaajino soo jeedimaha dib-u-habaynta oo ay ku jiraan sida dawladdu u qorsheyneyso inay horumariso shaqada si wax looga qabto talooyinka baaritaanka 13, 14 iyo 24. Waxaan qorsheyneynaa inaan daabacno jawaabaha dawladda ee ku aaddan labada wadatashi dabayaaqada sanadkan, isla markaana aan soo bandhigno sharci marka ay waqtiga Baarlamaanku ogolaado.

Dukumentiyada la ansixiyay

Wadatashiga Hay'adda Nidaaminta Badbaadada Dhismaha ee ku saabsan wax-ka-beddelka Dukumeentiga la Ansixiyay ee B (Approved Document B) ayaa soo xirmay 1dii bishii Todobaad 2026. Waxaa la helay in ka badan 500 oo jawaabood, taas oo ka badan labanlaab tirada jawaabaha laga helay wadatashigii ku saabsanaa jaranjarooyinka labaad. Hay'adda Kormeerka Badbaadada Dhismaha ayaa hadda falanqaynaysa jawaabaha la

helay, kuwaas oo saldhig u noqon doona talooyinka ku saabsan isbeddelada mustaqbalka ee lagu samaynayo Dukumeentiga la Ansixiyay ee B (Approved Document B).

Si gooni ah, shaqadu waxay ku sii socotaa dib u eegista aasaasiga ah ee hagida Xeerarka Dhismaha, kaas oo ka fiirsanaya sida Dukumeentiyada La Ansixiyay iyo hagitaan kale oo sharci ah loo horumarin karo.

Qiimeeyayaasha khatarta dabka

Waxaan wadnaa gudbinta talada 26 ee Weydiinta Grenfell Tower anagoo horumarinayna soo jeedinno lagu soo bandhigayo aqoonsiga qasabka ah ee qiimeeyayaasha khatarta dabka. Ka dib markii la xiray wadatashiga bishii Lixaad 2026, waxaan falanqeynaynaa jawaabaha waxaanan samaynaynaa horumarinta siyaasadda si aan u ogeysiino sharciyada aasaasiga ah ee mustaqbalka iyadoo loo eegayo waqtiga Baarlamaanka, kuwaas oo dejin doona shuruudaha kartida si madax-bannaan loo xaqiijiyay isla markaana taageeri doona qaab-dhismeed xirfadeed oo joogto ah oo loogu talagalay qaybta. Jawaabta dowladda ayaa la soo saari doonaa inta lagu guda jiro rubuca afaraad (Tobnaad ilaa Laba iyo Tobnaad), iyadoo lagu sharxayo hab-dhaqankeenna iyo tallaabooyinka xiga.

Injineerada dabka

Waxaan hadda dhisnay oo aan bilownay inaan la shaqeyno Guddiga Ku-meel-gaarka ah ee Injineerada Dab-damiska, kaas oo taageero iyo talo siin doona MHCLG inta lagu jiro marxaladda xigta ee dib-u-habaynta xirfadda injineerinka dab-damiska.

Iyada oo la taageerayo talada 16, maalgelin dhan £13 milyan ayaa hadda loo heli karaa hay'adaha waxbarashada sare ee UK iyada oo loo marayo geeddi-socod tartan furan, si loo kordhiyo awoodda xirfadlayaasha injineernimada dabka. Ku guuleystayaasha abaalmarinta waxaa loo xilsaari doonaa inay lacagaha u isticmaalaan kordhinta bixinta waxbarashada sare, bixinta ardayda jaamacadaha iyo kor u qaadida cilmi-baarista iyo kartida tacliimeed ee injineernimada dabka.

Adeegyada dab-demiska iyo samatabbixinta

Kulliyadda Dabdamiska iyo Samatabbixinta

Waxaan qabanay wadatashi dadweyne oo ku saabsan Kulliyadda Dab-damiska iyo Badbaadada intii u dhaxaysay 20kii bishii Shanaad ilaa 15kii bishii Todobaad 2026, waxaanan xilligaas wadatashiga la yeelanay dhinacyo badan oo muhiim ah si aan uga wada hadalno qodobada udub-dhexaadka u ah ujeedooyinka, baaxadda, iyo qaab-dhismeedka kulliyadda. Waxaan hadda diiradda saareynaa falanqaynta jawaabaha laga helay wadatashiga, dejinta siyaasad lagu soo bandhigi doono jawaabta rasmiga ah ee dawladdu ka bixinayso wadatashigaas, iyo qorshaynta hirgelinta kulliyadda.

Tilmaamaha, tababarka iyo taageerada heer qaran

Tan iyo warbixintii ugu dambaysay ee heerka horumarka, waxaa la dhammaystiray 5 talo-bixin oo dheeraad ah oo ku saabsan adeegyada dab-damiska iyo samatabbixinta. Kooxda Dabdemiska London ee dib loo eegay habka Waxbarasho ee Hawlgelinta waa la cusboonaysiiyay oo si madax-bannaan ayaa asaagii dib loo eegay. Golaha Sare ee Dab-damiska Qaranka (NFCC) ayaa daabacay hagitaan hawlgal oo la cusbooneysiisay iyo agab tababar oo taageeraya oo ku saabsan isticmaalka isgaarsiinta raadiyaha, go'aan qaadashada iyo nidaamyada biyaha, taasoo gacan ka geysaneysa hubinta in dab-damiyayaashu si fiican u qalabaysan yihiin si ay si ammaan ah oo wax ku ool ah uga jawaabaan dhacdooyinka adag. Waxaan sidoo kale sii wadnay taageeridda hirgelinta qaybtaas iyada oo loo marayo aqoon-is-weydaarsiyo ku saabsan hagidda hawlgallada, annagoo qabanqaabinnay 48 aqoon-is-weydaarsi muddo 18-kii bilood ee la soo dhaafay ah.

Jawaabta iyo soo kabashada

Dowladdu waxay horumar wanaagsan ka samaysay hirgelinta talooyinka la xiriira ka-jawaabidda iyo soo-kabashada. Tan iyo warbixintii ugu dambaysay ee ku saabsanayd horumarka, dawladdu waxay dhammaystirtay oo si buuxda u fulisay talooyinka 42 iyo 44. Wasiirrada Xafiiska Golaha Wasiirrada ayaa go'aan ka gaaray siyaabaha lagu xoojin karo faragelinta marka qof ka jawaabaya Qaybta 1aad uu ku guuldareysto inuu si habboon uga jawaabo, waxaana sidoo kale u diyaarsannay jawaab-bixiyeyaasha maxalliga ah barnaamij lagu cusbooneysiinayo hagitaanka adkeysiga.

Ilaa hadda, waxaan wadaagnay qabyo-qoraal Heerarka Qaran ee Adkeysiga si loo la tashado, waxaan ku darnay Heerka Cusub ee Dhinacyada Aadanaha iyo tilmaamaha iskaashiga iskaa wax u qabso, bulshada iyo qaybaha diinta. Sidaas oo kale, waxaan ka faa'iideysannay xogta Qiimaynta Awoodaha Qaranka ee 2026-ka si aan u sii hagaajinno arrimaha la xiriira bini'aadantinimada.

Intaa waxaa dheer, dawladdu waxay dhistay 5 meelood oo uu hoggaamiyo Sarkaalka Sare ee Adkeysiga 'Stronger LRF Trailblazer', waxayna si guul leh u tijaabisay hab-maamuuska dib-u-eegista asaaga LRF ee qaranka oo cusub oo si wadajir ah loo qaabeeyey oo loo qoondeeyay daabacaadda Q3 (Todobaad ilaa Sagalaad) 2026 waxayna bilowday shaqo lagu qiimeynayo tallaabooyinka aan sharciga ahayn iyo cusbooneysiinta hab-maamuuska faragelinta dowladda. Guulahani waxay dhammaystirayaan dadaallada adkeysiga ee dawladda UK oo ay ku jiraan ololaha isgaarsiinta dadweynaha ee soo socda oo la qorsheeyay in la bilaabo dabayaaqada sanadkan si kor loogu qaado diyaargarowga qoyska iyo bulshada, oo ay weheliso Baaqii rasmiga ahaa ee ku saabsan Sharciga Xaaladaha Madani si loo ururiyo caddayn dib u eegistiisa ka dib hirgelinta.